

Jánoskám, hozd csak be Kispestet!

— Ezt a hazát pedig innen fel-
létlenül odébb kell vinni! Hiszen
így a központi-fűtésépület nem
érvényesül eléggé.

Semmi robaj nem hallatszik,
a tűzfalakat mégis, mintha a föld
nyelte volna el. És még egy másod-
percbe se telik az egész, már
szép, zöld kert virít a ház helyén.
Varázslat? Csoda? Trükk? De-
hogyl! A városrendezési hivatal
modelljezői dolgoznak és a ház,
amelyről szó volt, valamivel
kisebb egy gyufaskatulyánál.
Olyan a kép, ami elének tárul,
mintha repülőgépről néznénk egy
nagyon csinos, jólrendezett lakó-
telepet. Egy rajzlapnyi füves,
parkirozott telken egy sereg kicsi
ház áll, van köztük lakóház,
óvoda, iskola, üzlet, minden, ami
kell az élethez. A házakon apróska
erkélyek és ahogy nézem őket,
szinte várom, hogy egy kedves,
derűs néni kihajoljon és leszóljon
a füves, kertés utcára:

— Bizony, lelkem, itt Kis-
pesten sohase volt még ilyen
gyönyörű lakótelepünk. Mert az
ötéves terv elején a Vas Gereben-
utca volt itt a közelben, ahol mi
lakunk, ott csak egy kopár telek
terült el. De most, az ötéves terv
végén már mindnyájunknak remek
lakásunk van!

Persze, ez még csak a biztos
jövő, most egyelőre az egész lakó-
telep egy hokkedlin áll. És nem
messze tőle „terül el” — hogy
földrajzi nyelven szóljunk — a
X. kerületi tűzörség. Ez már
egészen nagy, akkora, mint egy
jókora cipődoboz és pontosan
kivehető rajta minden kis részlet.
A szertár és a laktanyarész mel-
lett külön kis ház áll, előtte ba-
rátságosan bólogat egy kis papírfű.
Az egésznek a képe rendkívül
csinos, egyszerű, síma vonalak,
de azért mégsem idézi a valami-
kor „divatos” skatulyaházak emlé-
két. Park veszi körül, éppen úgy,
mint a mellette lévő záporutcai
pontházat. Ez a ház már a való-
ságban is áll, már boldog csalá-
dok laknak benne.

A levegőben gipszpor száll.
Egy asztalon valami formát farag
az egyik modellező, Kovács Ti-
bor. Gáldi Gyula és Andriška
Józsefné pedig egy-egy vésővel
valami apróska dolgokat csi-
szolnak. Egyik kiszól:

Először a mérnöki rajzban, majd
fából készült el a záporutcai
pontház. Modellben nem nagyobb,
mint egy cipőskatulya, de a leg-
apróbb részletekig kidolgozták,
hogy minden szempontból meg-
vizsgálják, jó lakóhelyük lesz-e
az élmunkásoknak

— Jánoskám, hozd csak be
Kispestet...

Behozták a modellt és meg-
magyarázzák:

— Nagyon pontos, finom munka
ez. És rendkívül észszerűvé teszi
az építkezések menetét. Sokszor
előfordul ugyanis, hogy rajzon
nagyon tetszetős és kivihető egy
ház megépítése. Aztán felhúzzák
az állványokat, beleölnék egy
sereg munkaidőt és pénzt és a
végén kiderül, hogy az erkély
elhelyezése rossz vagy a szobák
nem kapnak napot. Mi itt pon-
tosan, a rajz szerint kifaragjuk
gipszből vagy megépítjük fából
a házat, Aztán a tervezőkkel össze-
ülünk és megvitatjuk, hogy min-
den tökéletesen a helyén van-e?
Ha nem, akkor a gipszmodellen

Kispestet behozták. A földön
apróska házak, centiméteresek.
Gulliver sem látott kisebb háza-
kat. Ilyen lesz öt év múlva a lakó-
telep Kispesten

egyszerűen továbbdolgozunk ad-
díg, amíg minden a legnagyobb
rendben nem lesz.

Miközben magyaráznak, fűre
kezekkel rakosgatják a Kálvin-
teret. Megvan az alaprajz, be-
jelölték a forgalmi rendezést,
most az épületeket tologatják
ide-oda. A Nemzeti Múzeum ma-
rad, csak a bérházak helye és
alakja változik.

— Persze, ez itt még csak egy
tanulmánytervezet — magyarázza
az intézet vezetője. — A közle-
kedési rendezést nem változtatjuk,
csak arról van szó, hogy ameny-

Ilyen lesz a X. kerületi tűzörség.
A kis oszlopok körül — ezek a
valóságban persze hatalmas épít-
mények — gördülnek ki szükség
esetén a hatalmas tűzoltókocsik

nyiben valamelyik közület a Kál-
vin-terén akarna építkezni, a mi
terveink alapján kapja meg az
építkezési engedélyt. Így, foko-
zatosan el fogjuk érni, hogy a
város valóban olyan szép legyen,
ahogyan azt földrajzi fekvése és
minden egyéb körülmény meg-
kívánja.

— Különösen elő fogja mozdí-
tani a város fejlődését és szépi-
tlését a lakótelepek elkészítése.
Az ipari negyedek lakosságát
fogjuk előtérbe helyezni. Ez a
néhány lakótelep mintája lesz
majd a további lakótelepsornak.
Amennyiben elképzelésünk be-
vállik, központi fűtéssel is ellátjuk
őket.

A műhely, ahol állunk, mintha
átalakulna. A szavak nyomán
a kis skatulyák valóban házakká
válnak, a gyepes utcákon vi-
dám gyerekek szaladgálnak, az
anyák, akik munkába indulnak,
a telep óvodájába viszik a gyere-
küket és este a kicsik egyedül
jönnek haza. A telep közepén
hűsvízű medence fogadja a mun-
kából hazatérőket. Az egész
beragyogja a nap, amely az égről
ragyog le és a derű, ami a lakók
szívében sugárzik...

...Fölbrednek az ábrándozás-
ból, a műhely újra műhely, a
lakótelep egy hokkedlin áll és a
Kálvin-ter házaik most csomagol-
ják selyempapírba. De a Terv
végére minden olyan szép lesz,
ahogyan azt most itt elképzelik.

Szllágyi Lilla

